

og hele det danske Folks parlamentariske Historie bundfældet sig og givet sig Udtryk, vi har alle Del i den, vi har alle arbejdet paa dens Indhold og Gennemførelse. Den bringer igen til Gyldighed det Folkets Selvstyre, som Juni-Grundlovens Mænd først kaldte frem, den omgærder det med de Bestemmelser, som Kampen for at bevare det viste var nødvendige. Den er et naturligt Udtryk for den Lighed, der er det ejendommelige Træk i det danske Samfunds Sammensætning. Dens Aand er Juni-Grundlovens Aand, Fastholdelsen af Folkets politiske Frihed og Selybestemmelsesret.

Hermed være dette Grundlovsforslag, som det er oversendt fra det høje Lands-ting, paa det varmeste anbefalet.

Klaus Berntsen: Paa Venstres Vegne skal jeg have den Ære og Glæde at anbefale det foreliggende Lovforslag til uforandret Vedtagelse og til at nyde hurtig Fremme i dette høje Ting.

Resultatet af den Grundlovs-kamp, der har været ført her i Landet, og af de Forhandlinger, der nu har fundet Sted for at naa til en Overenskomst om det Grundlovsforslag, her foreligger, og som i Dag er vedtaget med stor Majoritet i Landstinget, er det første Grundlovsforslag fra Landstinget, som jeg og mine Meningsfæller har kunnet give vor Tilslutning, og derfor er der i Dag ikke Anledning til at komme ind paa de Stridigheder, der har været førte, eller paa, hvad der har ligget Landstinget og Folketinget imellem, ej heller paa, hvad der har ligget Højre og Venstre imellem. I Dag er det en historisk Dag for det danske Folk, en Mindredag i dets politiske Historie, der aldrig vil glemmes, og derfor vil jeg gaa ud fra, at vi alle i dette Ting er enige om, at denne Dag skal være en Festsdag.

Idet jeg i alt væsentlig kan henholde mig til det, der er sagt af den højtærede Konseilspræsident, som nu har gjort omhyggeligt Rede for det foreliggende Grundlovsforslags Indhold, skal jeg indskrænke mig til kortelig at omtale nogle af de Ændringer, der er foretagne i det Grundlovsforslag, der sidst forlod dette Ting. Jeg er enig med den højtærede Konseilspræsident i den Forklaring, han gav af Indholdet af Grundlovens § 32. Der er neppe nogen Paragraf, som har været Genstand for saa mange Forhandlinger som denne. Det, der er opnaaet ved den Forandring, der er sket, er, at der er sikret forholdsvis og ligelig Repræsentation

i Fremtiden af de forskellige Anskuelser, der hersker mellem Landets Vælgere, men Maaden, hvorpaa denne Repræsentation i Fremtiden skal skaffes til Veje, er det overladt Valgloven at bestemme. Her har der staaet to Anskuelser stærkt imod hinanden, den ene, der efter den historiske Udvikling holdt paa Valg i Enkeltmandskredse, og den anden, der krævede Forholdstalsvalg. Da jeg for 2 $\frac{1}{2}$ Aar siden havde den Ære at fremsætte det Lovforslag, som har ligget til Grund for de Grundlovsforhandlinger, der har været førte i disse halvtredie Aar, sagde jeg, at der var Mulighed for at forbinde disse to Bestemmelser med hinanden derved, at man knyttede Forholdstalsvalgmaaden til Valg i Enkeltmandskredse, og det er det, der vil ske ved den Valglov, hvorom der er opnaaet Enighed. Der vælges 92 Medlemmer i Enmandskredse, men derefter bliver der udtaget 23 Suppleringsmandater af de urepræsenterede Stemmer. Naar Valglovsforslaget kommer til at foreligge, vil det vise, hvorledes man ønsker disse Suppleringsmandater fordelt, men jeg slaar altsaa fast, at det, der er sket, er det, at der er sikret Landets Vælgere ved Grundlovsbestemmelsen i § 32, som den nu er formet, forholdsmæssig og ligelig Repræsentation af de forskellige Anskuelser, der hersker mellem Landets Vælgere.

Der er et andet Punkt, jeg ogsaa vil dvæle ved, og det er den Ændring, der er kommet ind i § 83, og som lyder saaledes: „Forældre eller Værger, der selv sørger for, at Børnene faar en Undervisning, der kan staa Maal med, hvad der almindeligt kræves i Folkeskolen, er ikke pligtige at lade Børnene undervise i Folkeskolen“. Det, her bliver grundlovsfæstet, er den Lovgivning, som hele vort Skolevæsen har hvilet paa, siden Grundloven af 5. Juni 1849 udkom. Vi har ikke Skoletvang, vi har Undervisningspligt, Pligt for enhver Fader eller Værge til at sørge for sine Børns forsvarlige Undervisning, men ved hvem det sker, og hvor det sker, samt paa hvad Maade det sker, er det de enkelte Forældres eller Værgers Sag at tage Beslutning om.

Dernæst skal jeg omtale, hvad den højtærede Minister nævnedes med Hensyn til Referendum, med Hensyn til Spørgsmaalet om at lade Lovforslag gaa fra Rigsdagen ud til Afstemning mellem Vælgere. Det er en bekendt Sag, at om det Punkt forelaa der ogsaa et Forslag i den Overenskomst, der var sluttet mellem Ministeriet og de Højremænd, der har ført